

INTERMEZZO 1: OORSPRONG EN ONTWIKKELING VAN HET BRIDGESPEL

ONTSTAAN EN VERSPREIDING

Het kopje dikke zwarte koffie met een dun laagje schuim dat uw Griekse buurman op een zonovergoten Atheens terras intens genietend met kleine slokjes opslurpt, waarbij hij de drab zorgvuldig onderin laat liggen, is dat nu Griekse of Turkse koffie? Ik durf het amper hardop te zeggen uit vrees dat die buurman van u zich verslikt, maar het is Turkse koffie. En die voor Hollandse smaakpapillen te zoete nagerechten met exotische namen als baklava en kataifi, is hun stamboom Turks of Grieks? Met alle respect voor de excellerende Helleense banketbakers, eveneens Turks.

Nu ik toegegeven heb op culinair gebied, kan ik mij bridge-inhoudelijk des te gemakkelijker ten faveure van mijn geboorteland, Griekenland, uitspreken en het nobele bridgespel een Griekse geboorteakte overhandigen. Slechts overhandigen. Opstellen, dat heeft immers de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand gedaan, te weten Jean-Louis Counil, in een uiterst nauwkeurige en diepgaande studie over de geschiedenis van het bridgespel, die hierna als leidraad zal dienen.¹

Bridge zou voor het eerst rond de jaren 1850-1855 gespeeld zijn in Griekenland en zich snel in Turkije, de Balkan, Rusland en het Midden-Oosten hebben verspreid via de diverse gemeenschappen (Griekse, Turkse, Engelse, Roemeense, Bulgaarse, om enkele te noemen) die in de regio veelvuldige commerciële en diplomatieke contacten met elkaar onderhielden.

Wordt soms de wieg van de jonggeborene niet in Griekenland maar in Turkije, Egypte of Rusland geplaatst, over de ouders bestaat vrijwel geen twijfel: de heer en mevrouw Whist. Vandaar ook de oorspronkelijke naam “Griekse whist”, of, afhankelijk van de bronnen, “Russische whist”.

Door geduldig genealogisch onderzoek is de Belgische bridgehistoricus Hans Secelle zelfs op het spoor gekomen van de vermoedelijke grootouders: het uit Rusland naar Oostenrijk geëmigreerde echtpaar Jarolasch.²

Hoe dan ook, het nieuwe spel doet in de jaren 1870-1890 zijn intrede in Parijs, aan de Franse Rivière en in London. Van daaruit onderneemt het een reis naar de Verenigde Staten, waar het een ware rage wordt. En als het weer de Oceaan oversteekt, terug naar Europa, geniet het een enorm prestige.

¹ *La naissance du bridge.*

² Dit onderzoek beschrijft Secelle uitvoerig in zijn boek *Bridge, de geschiedenis van een kaartspel*. Zie daarover ook een artikel van zijn hand in *IMP* (nummer 7 van oktober/november 2011, blz. 6-10): *Jarolasch, directe voorvader van Bridge – de (her)ontdekking van een missing link.*

ETYMOLOGIE

In zijn kindertijd is bridge – dat overigens nog niet volgens vaste regels wordt gespeeld maar van stad tot stad of zelfs van club tot club verschillende karaktertrekken vertoont – voornamelijk onder twee aanduidingen bekend: *khedive* en *biritch*.

Het woord *khedive* komt uit het Perzische *khadiw* (“heerser”). Khedive is de naam die de onderkoning of gouverneur van Egypte tussen 1867 en 1914 draagt. In 1882 vestigt Groot-Brittannië zijn heerschappij over Egypte. De officieren van het Britse bezettingsleger bezoeken geregeld de “Khedival Club” van Cairo – zo genoemd ter ere van de Khedive van Egypte – om er zich met passie op het nieuwe spel te storten, dat naar de naam van de speellocatie werd gedoopt.³

Biritch, in de zin van sans atout, wordt de naam van het eerdergenoemde Russische whist. Het verband met ons spel zal duidelijk zijn. Maar de Russische term *biritch* heeft ook een tweede betekenis, die even veelzeggend is: “heraut” of “aankondiger”, klaarblijkelijke verwijzing naar het hardop bieden.

In Turkije, en daar vandaan in brede kring, wordt *biritch* weldra tot *britch* “vereenvoudigd”. *Khedive* en *britch*: er blijven hoe dan ook twee namen bestaan voor eenzelfde spel. Dat is een te veel, en rond 1890 krijgt *britch* definitief de overhand, voordat dat woord op zijn beurt – onder Angelsaksische invloed ... en de bijbehorende uitspraak – tot *bridge* wordt vervormd.

De hierboven geschetste genealogie wordt over het algemeen, zo niet unaniem, als de aan-nemelijkste beschouwd. Thierry Depaulis voegt er een interessant element aan toe.⁴ Hij wijst erop dat het sans atout de hoogste plaats inneemt in de bied- en scorehiërarchie en concludeert dat “bridge” wellicht de verengelsing is van het Servo-Kroatische *brč*, dat “top”, “maximum”, betekent.

Waar thans wel consensus over bestaat, is het feit dat ons spel geen Engelse uitvinding is en aanvankelijk ook geen Engelse naam droeg. Alle verhalen die iets anders willen doen geloven, kunnen daarom naar het rijk der fabelen worden verwezen.

Goed verzonnen maar niet meer dan dat is bijvoorbeeld de bewering dat het spel zou zijn genoemd naar de Galata Bridge van Istanbul, de beroemde brug over de Gouden Hoorn. Bij deze brug zou een koffiehuis hebben gestaan waar Britse militairen tijdens de Krimoorlog (1853-1856) het nieuwe spel zouden hebben gespeeld en, door het uitzicht prettig beïnvloed, “bridge” zouden hebben genoemd. Let op de voorwaardelijke wijs!

Het kan echter nog bonter, getuige het volgende verhaal.⁵ Tijd: kort voor de officiële intocht van het spel in Engeland. Plaats: Leicester, twee naburige herenhuizen, gescheiden door een beekje. Intrige: de burens spelen iedere avond Russisch whist met elkaar, waarbij er met gevaar voor eigen leven overgestoken wordt middels een hachelijke, gammele brug. In de kleine uren van de nacht nemen de gasten steevast afscheid van de gastheren met de woorden: “Jullie zijn morgen aan de beurt om over te steken, het wordt jullie brug.” Om nu tot de slotsom te komen dat hun brug ons bridge is geworden, gaat dat niet een brug te ver?

³ Zie ook *The Official Encyclopedia of Bridge*, blz. 186.

⁴ In *Histoire du Bridge*, blz. 104.

⁵ Met de nodige twijfels doorverteld door Cunil (*La naissance du bridge*, blz. 45), die graaf Alexandre de Saluces citeert, die het een en ander zelf met een weifelende glimlach in een boek van William Dalton had gelezen.

Wie per se toch een verband wil zien met het Engelse woord voor “brug” heeft nog twee mogelijkheden. Ten eerste, zich realiseren dat Constantinopel, het latere Istanbul, een van de wiegen van het bridgespel, ooit deel uitmaakte van de provincie *Pontus* in Klein Azië; van “pontus” naar “bridge”, klein was de stap (nou ja ...) voor de gecultiveerde Engelse bridgespelers. Ten tweede, denken aan een regel die van toepassing was in de kinderjaren van het nieuwe spel: de openaar die onzeker was over het beste openingsbod kon als het ware een “brug” slaan naar zijn partner en hem het woord laten.⁶

Grappig maar weinig geloofwaardig is ook deze laatste uitleg, die teruggrijpt op de tijd dat Britten en Turken zij aan zij vochten gedurende de Krimoorlog. In de officiersmess werd door de Britten enthousiast gebridget. De Turkse bedienden moesten de speeltafels gereedmaken, waarbij zij voor alle zekerheid wilden weten of de hoge heren van plan waren het spel te doen dat gespeeld werd met een man (“een” is “bir” in het Turks) met de kaarten op tafel en drie (“üç”, uit te spreken als “utsj”) met de kaarten in handen. Op de fonetische vraag (“Birutsj?”) kwam dan een fonetisch antwoord van de Engelse cavalerie-officieren: “Yes, boys, bridge!”⁷

ONTWIKKELING VAN HET SPEL EN VAN DE SPELREGELS

Primitief bridge (ca. 1850-1910), auction bridge (ca. 1905-1920) – met het bridge-opposition als Frans evenbeeld –, plafond bridge (1916-1935) en contractbridge (vanaf 1925), ziedaar de vier grote etappes, met de onvermijdbare tussenvarianten en de even onvermijdelijke chronologische en geografische overlappingsen, op weg naar volwassenheid.

Bij het primitieve bridge – in sommige bronnen ook “eenvoudig bridge” en in andere “bridge whist” genoemd – wordt het te spelen contract, in een kleur of in SA, uitsluitend door de gever of, indien hij er de voorkeur aan geeft, door zijn partner bepaald. Lees: moet worden bepaald, passen mag niet. In de volgende drie spelvormen krijgt de tegenpartij de mogelijkheid om mee te bieden. Bij auction bridge mag de gever (al dan niet via zijn partner) nog steeds niet passen.

Ook vermeldenswaard is de evolutie in de hiërarchie van de kleuren: van laag naar hoog, ♠, ♣, ♦, ♥ in het primitieve bridge en het auction bridge, en ♣, ♦, ♥, ♠ in het plafond bridge en het contractbridge; SA-contracten bevinden zich bij alle varianten aan de top.

Typerend is verder dat bij het primitieve bridge beide partijen elkaar voor straf oneindig kunnen blijven doubleren: door het eerste doublet worden de punten verdubbeld, door het eerste redoublet verviervoudigd, door het volgende doublet verachtvoudigd, enz. Wie om geld speelt, kan fortuinen winnen ... of verliezen. Later wordt het bestraffend optreden tot het redoublet beperkt.

In het primitieve bridge en het auction bridge tellen alle slagen die een partij boven het door haar geboden contract maakt volledig mee, waarbij de partij die de manche (of slem) niet heeft geboden toch de bijbehorende premie krijgt indien zij het voor de manche of slem nodige aantal slagen haalt.

⁶ *Larousse du bridge*, blz. 17.

⁷ Dré Ruigrok, *De naam van het kaartspel BRIDGE*, Internet, <http://home.planet.nl/~de1dr8/naambridge.html#begin>.

Bij het plafond bridge tellen de overslagen niet meer mee voor het krijgen van de manchepremie (wel voor de slempremie) maar worden de dankzij deze slagen behaalde punten bovenaan – “aan het plafond” – van het scoreblad genoteerd. Andere verworvenheid: de gever mag passen.

Even de dagelijkse sleur ontvluchten? Wij schrijven anno 1925, maand november om precies te zijn, en bevinden ons op de *Finland*, die van Los Angeles door het Panamakanaal naar Havana vaart voor een cruise van een tiental dagen. Aan boord ook de man hiernaast, de Amerikaanse miljardair Harold Vanderbilt. Een beter gezelschap kunnen we ons nauwelijks wensen. Deze man, die vergezeld wordt door drie vrienden, staat op het punt om het contractbridge, zeg het hedendaagse bridge, het licht te doen zien.

Het geboorteprocess zal pijnloos verlopen. Vanderbilt is immers zeer ervaren. Reeds op jonge leeftijd bezeten van bridge, krijgt hij als tiener les van de bekende bridge-expert Joe Elwell. Zijn ouders kunnen het zich veroorloven: zij behoren tot de rijkste families van de Nieuwe Wereld. Al gauw wordt de meester door de leerling overtroffen, en samen vormen ze tussen 1910 en 1920 een partnerschap dat als het sterkste van de Verenigde Staten beschouwd wordt. De lezers en lezeressen die ervan dromen om zich in de bridgewereld te begeven, wil ik zeker niet afschrikken maar toch mag ik niet verzwijgen dat Elwell op 11 juni 1920 onder nooit opgehelderde omstandigheden doodgeschoten wordt.⁸

Terug op de *Finland*. Een kwart eeuw al hebben whist, en daarna primitief bridge en later auction bridge en ten slotte plafond bridge geen geheim voor Mike, zoals intimi Vanderbilt noemen. Jarenlang heeft hij zich geërgerd aan spelvarianten waarbij niet geboden maar wel gehaalde manches en slems extra worden beloond terwijl ze slechts aan toeval en geluk te danken zijn. In zijn hoofd heeft hij tot in de puntjes een systeem uitgewerkt dat het nemen van weloverwogen risico's aanmoedigt – bijvoorbeeld door het toekennen van hogere premies aan diegenen die met succes een slem durven bieden en zodoende een bij voorbaat zekere manchepremie in de waagschaal leggen of die liever zelf down gaan dan dat zij de tegenpartij een manche of slem laten spelen. Zorgvuldig heeft hij ook aan een nieuwe scoretabel gedacht waarvan de verschillende onderdelen in afgeronde, voornamelijk decimale, veel hogere getallen worden uitgedrukt. Dit alles kan hij nu rustig met zijn drie vrienden uitproberen.

O ja, er is toch iets dat Vanderbilt nog mist. Met het oog op diversiteit en evenwicht voorziet zijn systeem in hogere sancties ten aanzien van de ene dan wel van de andere partij al naar gelang het spelverloop. Hoe hij de eventueel zwaarder te straffen partij moet kwalificeren, weet hij echter niet. Toevallig – laten we het houden op “toevallig” – maken de vier mannen kennis met een jonge medepassagiere. Het verbaast mij ten zeerste maar deze vier hebben volgens de overlevering kennelijk niets beters te doen dan beleefd hun linguïstische probleem aan deze dame voor te leggen. En prompt worden ze beloond voor hun hoffelijkheid: de mooie onbekende vertelt dat zij ooit, in Californië, aan een geheimzinnig (kaart)spel heeft

⁸ Op internet (*The Malefactor's Register* – <http://markgribben.com/?p=334>) kan men een gedetailleerde beschrijving van diens laatste uren vinden.

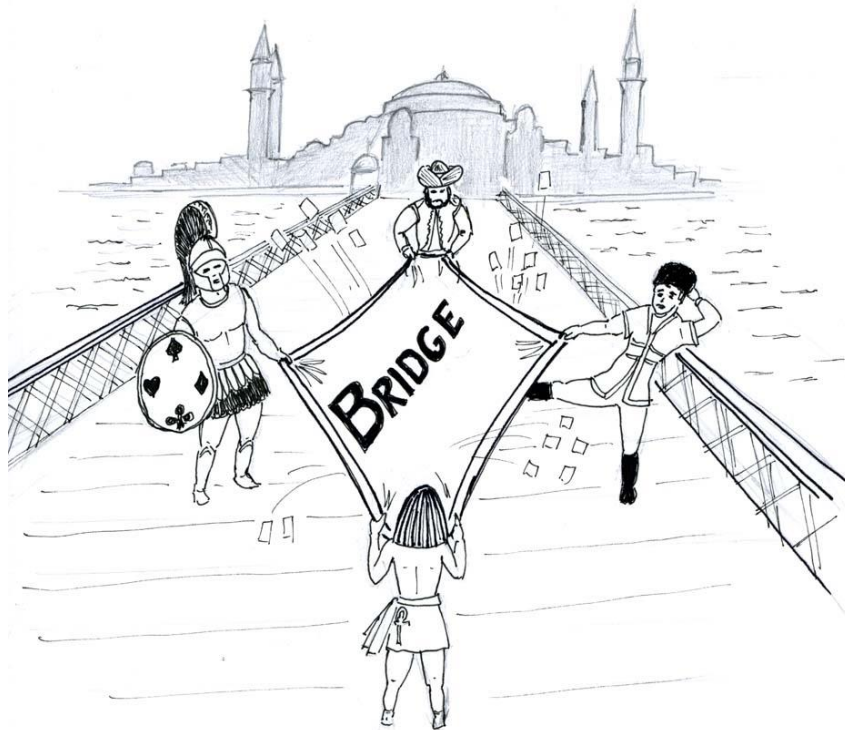
meegedaan dat ook hogere sancties oplegde aan een van de partijen, die dan als *vulnerable* aangeduid werd. Aan het schone geslacht heeft bridge dus het begrip “kwetsbaar” te danken.

Hoe het ook zij, aan het einde van de cruise is de laatste hand gelegd aan het contractbridge, dat kort daarna, mede door de voorname positie en de invloed van zijn geestelijke vader aan een bliksemsnelle opmars begint.

De Whist Club van New York publiceert in 1927 de eerste codificatie van de regels van het contractbridge. Vanderbilt is uiteraard de belangrijkste redacteur, zoals hij dat ook zal zijn bij de latere regelgeving, waaronder de internationale codes van 1948 en 1949. In de tussentijd, in 1930, 1934 en 1937, wint hij – dit voor *la petite histoire* – drie achtereenvolgende edities van de America’s Cup, de prestigieuze zeilwedstrijd.

In 1928 had Vanderbilt in Cleveland (Ohio) het eerste belangrijke contractbridge-toernooi georganiseerd, waarvoor hij een wisselbeker doneerde. Het is een jaarlijks toernooi, dat hij overigens in 1932 en 1940 zelf, met zijn partners, won en dat tegenwoordig nog steeds plaatsvindt, nu in het kader van de Noord-Amerikaanse bridgekampioenschappen.

In 1969, één jaar voor zijn dood, wordt Vanderbilt tot erelid van de *World Bridge Federation* benoemd. Zelden zal een dergelijk eerbetoon meer op zijn plaats zijn geweest. Nog heden ten dage ruimt bridge een grote plaats in voor de ideeën die hij in 1925 in praktijk bracht, en in zijn scoretabel zijn slechts kleine aanpassingen ingevoerd.

Bridge is van alle volkeren.

INSTELLINGEN

Het succes van het contractbridge gaat gepaard met het ontstaan van ondersteunende nationale en internationale structuren. Een kort overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen:⁹

- ▶ in 1929 ontstaat de *American Bridge League*, die in 1937 met de *United States Bridge Association* fuseert om de *American Contract Bridge League (ACBL)* te vormen;
- ▶ in 1930 wordt de *Nederlandsche Bridge Bond (NBB)* gesticht, die in Utrecht zetelt;
- ▶ in 1932 wordt de *Koninklijke Belgische Bridge Federatie (KBBF) / Fédération Royale Belge de bridge (FRBB)* opgericht;
- ▶ ook in 1932 wordt in Scheveningen – jawel! – door enkele Europese landen de *International Bridge League* in het leven geroepen;
- ▶ in 1947 wordt in Kopenhagen door de afgevaardigden van de bridgebonden van acht Europese landen (België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Nederland, Noorwegen en Zweden), alle lid van de *International Bridge League*, deze laatste ontbonden en vervangen door de *European Bridge League (EBL)*;
- ▶ in augustus 1958 wordt in Oslo door vertegenwoordigers van Europa, de Verenigde Staten en Zuid-Amerika de *World Bridge Federation (WBF)* opgericht;
- ▶ in 1978 wordt de KBBF aangevuld met twee liga's, de *Vlaamse Bridge Liga (VBL)* en de *Ligue des cercles de bridge de la Communauté culturelle française (LBF)*, die alle bevoegdheden naar zich toetrekken behalve de volgende aan de KBBF overgelaten twee taken: het op internationaal niveau vertegenwoordigen van de Belgische bridgers en het organiseren van de nationale kampioenschappen.

GROTE NAMEN OP INTERNATIONAAL NIVEAU

Geen enkele wetenschap, kunstvorm of tak van sport kan zonder boegbeelden tot bloei komen. Gelukkig hoefde het bridge zulke figuren niet te ontberen.

Harold Vanderbilt (1884-1970) hebben we al genoemd en geroemd.

Een andere Amerikaan, Ely Culbertson (1891-1955), heeft eveneens zijn stempel op de bridgescène gedrukt, zozeer zelfs dat aan hem in deel IV een heel intermezzo gewijd wordt.

Pierre Albarran (1893¹⁰-1960) is de bekendste Franse bridger, met negentien nationale titels. Europees kampioen in 1935. Hij vertegenwoordigde zijn land meer dan dertig keer in internationale toernooien. Hij kreeg bovendien grote bekendheid als theoreticus: berekening van distributiepunten, azen tonende antwoorden op de 2♣-opening, canapé-conventie zijn enkele van zijn geesteskinderen. Jarenlang is hij de meest gelezen bridgeschrijver in Frankrijk geweest.

Pierre Ghestem (1929-2000) is niet alleen wereldkampioen bridge geweest (als lid van het Franse team dat in 1956 de *Bermuda Bowl*, oftewel het wereldkampioenschap bridge voor landenteams, won), maar ook wereldkampioen dammen, én Frans kampioen schaken. Hij ontwikkelde een conventie die het mogelijk maakt elk tweekleurens spel direct te tonen. Deze in Nederland populaire conventie zal nog uitgebreid onder punt VII.3.3.2.3 behandeld worden. En Ghestem zelf zal het woord in intermezzo 9 voeren.

Ook het Britse bridgefenomeen Alan Truscott (1925-2005), aan wie wij onder andere de conventie te danken hebben die zijn naam draagt, was een hoogvlieger op veel terreinen naast

⁹ Wie prijs stelt op meer informatie wordt verwezen naar de zeer complete *Official Encyclopedia of Bridge*.

¹⁰ Of 1894. Meer daarover en over Albarran in het algemeen in paragraaf IX.2.1.4.

het bridgespel als zodanig: bridgeschrijver, hoofdredacteur van *The Official Encyclopedia of Bridge*, marathonloper, uitstekende tennisser, voortreffelijke schaakspeler.

Mocht een Amerikaanse vriend u ooit willen wijsmaken dat niet Giorgio Belladonna – met zijn dertien wereldtitels, drie Olympische titels en tien Europese titels – maar de Amerikaan Meckwell de grootste bridger aller tijden is geweest, wees dan gewaarschuwd. Een gewaarschuwd mens telt voor twee, en dat is hier nodig. Bij Meckwell krijgt u namelijk twee bridgers voor de prijs van één: Jeff Meckstroth (geboren in 1956) en Eric Rodwell (geboren in 1957). De eerste vindt in golf een uitweg voor de spanning die de hoge bridgecompetitie vergezelt, de andere in het pianospelen. Samen vormen ze – uw Amerikaanse vriend heeft wel een punt – een paar dat ongekend succesvol is geweest, en nog steeds is, in alle hoeken en uithoeken van de bridgewater.

Is onze portretgalerij nu compleet? Verre van dat. Wij missen grote kampioenen en bridgeauteurs als de Amerikanen Eddie Kantar (geboren in 1932) en Marty Bergen (geboren in 1948) of de Fransman Michel Lebel (geboren in 1944). Wij missen charismatische figuren als Omar Sharif (geboren in 1932, in juli 2015 overleden) en Zia Mahmood (geboren in 1946). En nog vele en vele anderen. Maar waar te beginnen en waar te eindigen? Tenslotte bent u wijs genoeg om de weg te vinden naar haast onuitputtelijke bronnen als *The Official Encyclopedia of Bridge* of de *Larousse du Bridge*. Wel wil ik nog een paar woorden richten tot de macho's en tot degenen die in bridge graag een teamsport zien.

Waant u zich nog op de *Finland* en denkt u dat het suggereren van een woord als “kwetsbaar” het maximaal haalbare is voor dames op bridgegebied, dan moet ik u tegenspreken. Tot wat de Nederlandse dames, bijvoorbeeld, thans in staat zijn, zal nog blijken. En ook in het verleden wisten hun seksegenoten zich te laten gelden (hoewel de maatschappij hun daar minder tijd en gelegenheid voor gunde – maar dat is een ander probleem, dat buiten het kader van ons boek valt).

Lang is de lijst van de verdienstelijke speelsters, maar dat hebt u uiteraard al ontdekt bij het doorbladeren van de bovenvermelde twee boeken. Ik zal het daarom houden op twee grote persoonlijkheden.

De echtgenote van Ely Culbertson, Josephine Culbertson (1898-1956), werd in de jaren dertig bekend als “het moderne wonder, de vrouw die met de beste mannelijke bridgespelers kan rivaliseren”.¹¹ Zij behaalde een groot aantal nationale en internationale titels. Een naar haar genoemde conventie, die op menige systeemkaart nog steeds vermeld staat, zullen we nog in hoofdstuk VI.7 tegenkomen.

Rixi Markus (1910-1992) is de tot nu toe meest succesvolle bridgespeelster. Veel titels won ze voor haar eerste vaderland, Oostenrijk, voordat ze naar Engeland vluchtte voor de opkomst van het antisemitisme. Ze kreeg de Engelse nationaliteit en streed met evenveel succes onder de Union Jack. “Streed” zal wel overdreven klinken, maar misschien wat minder als u bedenkt dat haar de bijnaam “mitrailleuse” werd gegeven, zo agressief was ze in haar biedingen en snel in haar beslissingen en haar af- en tegenspel. Zeer resoluut was zij ook in haar meningen en vriendschappen: zo toonde ze zich een vastberaden verdedigster van Terence Reese en Boris Schapiro, de centrale figuren in de meest bekende zaak over vals spel in de bridgehistorie, het beruchte “schandaal van Buenos Aires”, dat in intermezzo 7 natuurlijk niet zal ontbreken.

¹¹ *The Official Encyclopedia of Bridge*, blz. 632. (Vertaling J.A.)

Tot slot enige aandacht voor bridge als teamsport. Een team springt er duidelijk uit: het legendarische Italiaanse *Blue Team*. Het vestigde een record dat met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid nooit zal worden geëvenaard: het won vier keer achter elkaar het Europees Kampioenschap, drie keer achter elkaar de Bridge Olympiade en, fabelachtiger kan het niet, tien keer de *Bermuda Bowl* tussen 1957 en 1969. Met gouden letters in de bridgeannalen staan dan ook de namen vermeld van Walter Avarelli (1912-1987), Giorgio Belladonna (1923-1995), Eugenio Chiaradia (1917-1977), Mimmo d'Alelio (1916-1998), Pietro Forquet (geboren in 1925), Benito Garozzo (geboren in 1927), Camillo Pabis-Ticci (1920-2003) en Guglielmo Siniscalco (geboren in 1921). Wilt u het ook proberen? Moeilijk is het niet: u wordt meester in het hanteren van de sterke 1♣-opening en de complexe antwoorden daarop, u beheerst de canapé-conventie en menig andere finesse, u ontwikkelt een ijzersterke teamgeest, en u bent er.

NEDERLAND IN HET CONCERT DER BRIDGENATIES

Wie beter dan de Nederlandse Bridge Bond kan de plaats toelichten die Nederland op het (internationale) bridgetoneel inneemt? Het woord dus aan de NBB:

“In Nederland werd bridge populair omstreeks 1930, vooral onder invloed van de broers Frits en Ernst Goudsmit. In de naoorlogse jaren waren het Herman W. Filarski en André Boekhorst die enorme impulsen hebben gegeven aan de verbreiding van het spel. Toen kolonel Lucardie op 22 november 1930 de Nederlandsche Bridge Bond oprichtte, was bridge een spel dat in deftige salons door heren in smoking werd gespeeld. Lang bleef bridge dat elitaire karakter behouden en het ledental van de bond bleef tussen tien- en vijftienduizend hangen. Totdat in de jaren zeventig bridge een zeer populaire sport werd en het ledental van de bond explodeerde. Ook bridgers in spijkerbroek deden hun intrede.

De Nederlandse Bridge Bond behoort tot de snelle groeiers. In 1980 telde de bond 40 000 leden. In 1995 werd, mede door het succes van de Van Start tot Finish-lesmethode, de 100 000-mijlpaal bereikt, verdeeld over zo'n 1 000 clubs. In 2012 waren er 115 000 leden. De Nederlandse Bridge Bond hoort tot de elf grootste sportbonden van Nederland en is, na de Amerikaanse, de tweede bridgebond ter wereld.

Eind 2001 begint de NBB met *StepBridge* een eigen internetbridgeclub. De club groeide binnen een jaar naar vijfduizend betalende leden en nu zijn er negenduizend leden.¹²

De NBB manifesteert zich nadrukkelijk met de organisatie van allerlei grote en bijzondere activiteiten. Op 21 mei 2000 werd de grootste bridgewedstrijd aller tijden in de Amsterdam Arena georganiseerd met 3 086 bridgers. Enkele maanden later werd de World Bridge Olympiad in het MECC te Maastricht gespeeld.

Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de Nederlandse Bridge Bond werden in 2005 in alle 25 districten jubileumvoorstellingen georganiseerd. [...]

¹² Voor aanvullende en geactualiseerde cijfers, gegevens en feiten over StepBridge zie deel XI. En in deel XII zal “concurrent” BIC aan de orde komen.

In oktober 2011 werd in Veldhoven het WK Bridge voor landenteams op een vlekkeloze manier georganiseerd. Het Nederlandse open team zorgde voor een absoluut hoogtepunt door de Bermuda Bowl te winnen.”¹³

De vermaarde lesmethode “Van Start tot Finish” is aan Cees Sint en Ton Schipperheyn te danken. In latere jaren heeft nog een lesmethode haar waarde bewezen: *Leer bridge met Berry Westra*, gevolgd door *Beter Bridge met Berry Westra*.

Terug naar het niveau dat u zeker ambieert. Wie de lijst van prijswinnaars van de *Bermuda Bowl* bekijkt, ziet dat tussen 1950 en 2013 de Verenigde Staten en Italië de triomfen monopoliseren, met respectievelijk achttien en vijftien overwinningen, enkel kruimels overlatend aan Frankrijk ... en – kruimels kunnen heerlijk smaken – Nederland, de kampioen van 2011, elk met twee overwinningen, plus vier landen met één overwinning, te weten Groot-Brittannië, Brazilië, IJsland en Noorwegen.

Over de internationale successen van Nederlanders kan opnieuw niemand beter dan de NBB het woord voeren:

“Internationaal boekte Nederland een aantal grote successen.

De eerste Nederlandse wereldtitel werd gewonnen in 1966 (Amsterdam) toen Hans Kreijns en Bob Slavenburg wereldkampioen bij de paren werden. Enri Leufkens en Berry Westra, Wubbo de Boer en Bauke Muller, Piet Jansen en Jan Westerhof wonnen de wereldtitel voor landenteams (Bermuda Bowl) in 1993 te Chili.

In 1980 won Nederland brons bij de Olympiade in Valkenburg en later nog eens in 1992. Tijdens de Olympiade 2004 te Istanbul wist een zeer jeugdig nationaal team (Maarten Schollaardt - Bas Drijver, Ricco van Prooijen - Sjoert Brink, Jan Jansma - Louk Verhees) de zilveren medaille te winnen.

Bij de (open) Europese kampioenschappen 2005 te Tenerife won het Nederlandse team zelfs goud: Huub Bertens - Ton Bakkeren, Simon de Wijs - Bauke Muller en Jan Jansma - Louk Verhees.

In 2007 haalde het open team bronzen medailles bij de Bermuda Bowl (WK) in Sjanghai en bij het open EK voor landenteams. Sjoert Brink, Bas Drijver, Bauke Muller en Simon de Wijs zaten in beide teams. Bij het EK speelden ook Berry Westra en Vincent Ramondt mee, bij het WK completeerden Ton Bakkeren en Huub Bertens het team.

2009 was het jaar van de grote doorbraak van Sjoert Brink en Bas Drijver. Zij wonnen bij het Open EK (San Remo) het goud bij het viertallen met De Wijs - Muller en bij de paren wonnen zij brons.

In 2011 won Nederland voor de tweede keer de Bermuda Bowl tijdens het 40e WK in Veldhoven. Het team bestond uit Sjoert Brink - Bas Drijver, Bauke Muller - Simon De Wijs, Ricco Van Prooijen - Louk Verhees, Eric Laurant (captain) en Anton Maas (coach). Dezelfde spelers wonnen in 2012 tijdens het 51e EK te Dublin de zilveren medaille.

Ook de Nederlandse vrouwen deden van zich spreken. In 1989 wonnen Arnolds-Vriend, Van der Pas-Schippers en Bakker-Gielkens zilver bij zowel het EK als WK voor teams. Marijke van der Pas en Elly Schippers wonnen

¹³ Zie onderdeel “Historie” op de website van de NBB, <http://www.bridge.nl>.

de Europese parentitel in 1980, een prestatie die Bep Vriend en Carla Arnolds in 1993 evenaarden. In 1994 werden Arnolds-Vriend in die discipline wereldkampioen.

De dames zetten de kroon op deze medaillereeks door in 2000 te Bermuda het wereldkampioenschap voor landenteams, de Venice Cup, te winnen. Het winnende team bestond uit Marijke van der Pas - Bep Vriend, Anneke Simons - Jet Pasman, Wietske van Zwol - Martine Verbeek.

In 2002 wonnen de dames in Salsomaggiore het Europees Kampioenschap voor landenteams. Het was bijna hetzelfde team als in Bermuda, Femke Hoogweg was echter in de plaats gekomen van Martine Verbeek. Hetzelfde team dat het EK won, veroverde in 2005 bij het WK te Estoril de bronzen medaille.

In 2006 won het damesteam zilver bij het EK voor landenteams en in 2007 werd het zelfs goud bij het open EK te Antalya. Carla Arnolds en Bep Vriend wonnen in Antalya ook het goud bij de damesparen.

In 2009 was er wederom goud bij de damesparen bij het Open EK te San Remo: Wietske van Zwol en Martine Verbeek. Zij wonnen ook nog de zilveren medaille bij het viertallen met Claudia van der Salm en Anke Wijma.

Het juniorenteam heeft goud gewonnen bij de EK's in 1986 (Boedapest) en in 2007 (Jesolo).

In 1987 won het jeugdteam de wereldtitel in Amsterdam. De jeugdwereldkampioenen waren: Enri Leufkens - Berry Westra, Wubbo de Boer - Marcel Nooijen en Jan Jansma - Rob van Wel.

Het team dat in 2007 de Europese titel won wordt ook een 'gouden toekomst' voorspeld: Marion Michielsen - Meike Wortel, Bob Drijver - Merijn Groenenboom en Jacco Hop - Vincent de Pagter. Dit team, met Danny Molenaar en Tim Verbeek in de plaats van Hop - de Pagter, werd in 2008 wereldkampioen Studentenbridge in het Poolse Lodz.”¹⁴

Het volgende overzicht bewijst dat de voorspelde verdere successen niet uitbleven, waarbij ook de oude(re) generatie vaak een gewichtige rol speelde.

► In 2013 werd bij de op Bali gehouden Venice Cup brons behaald door het Nederlandse vrouwenteam, bestaande uit Carla Arnolds, Marion Michielsen, Jet Pasman, Anneke Simons, Meike Wortel en Wietske van Zwol.

► In juli 2014 werd het Nederlandse vrouwenteam voor de tweede keer Europees Kampioen, nu in Opatija (Kroatië). Het winnende collectief bestond uit Carla Arnolds, Meike Wortel, Marion Michielsen, Jet Pasman, Anneke Simons en Wietske van Zwol. De laatste drie deden ook mee in 2002, toen Nederland zijn eerste Europese titel bij de dames veroverde.

► In oktober 2014, in Sanya (China), greep Marion Michielsen de wereldtitel zowel bij vrouwen, met Meike Wortel, als bij gemengde viertallen, met Zia Mahmood, in de *World Bridge Series*, open mondiale kampioenschappen die onder de auspiciën van de *World Bridge Federation* (WBF) georganiseerd worden.

¹⁴ Ibidem.

► Van de mondiale naar de Europese open kampioenschappen, die in juni en juli 2015 in het Noorse Tromsø gehouden werden. Daar was driemaal goud voor Nederlandse toppers weggelegd: bij de open teams, voor Tim Verbeek - Danny Molenaar en Bob Drijver - Bart Nab; bij de vrouwenviertallen, voor Marion Michielsen en Meike Wortel; en bij de gemengde teams, voor het paar Meike Wortel - Jacco Hop en het paar Ton Bakkeren - Christina Lund Madsen (uit Denemarken).

Eigen ruimte voor uw aantekeningen en overpeinzingen

Is dit niet de ideale plek om de toekomstige heldendaden van de Nederlandse topbridgers te noteren, naast uw eigen ambities en doeleinden op bridgegebied?